

Bibliothèque numérique

medic@

**Ponchon, Denis - candidat / Bercher,
Pierre - président. - An à valvulis
intestinorum Chymi progressionis
determinatio ?**

1742.

***Paris : Typis Quillau,
Universitatis & Facultatis
Medicinae Typographi
Cote : ms 2329 n°134***

Licence ouverte. - Exemplaire numérisé: BIU Santé
(Paris)

Adresse permanente : [http://www.biusante.parisdescartes
.fr/histmed/medica/cote?ms02322_ms02337ax08x0134](http://www.biusante.parisdescartes.fr/histmed/medica/cote?ms02322_ms02337ax08x0134)

505

134.

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCAE,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-tertiâ
mensis Decembris, anno Domini M. DCC. XLII.*

M. PETRO BERCHER,
Doctore Medico, Præfide.

An à valvulis intestinorum Chymi progressionis determinatio?

I

CORPORE humano sic à naturâ constituto, ut perpetuis motibus qui in ipso exercentur, aliquid continuò avulsum ex eo manaret; necessarium fuit ut ipsi, quod illud conservaret, aliquid etiam continuò suppeditaretur. Indè exorta fuit necessitas plurium functionum quæ, ad ipsius essentiam licet directè pertinere non videantur, tamen ad ejusdem conservationem absolutè requirebantur. Tales sunt functiones quæ alimentis deglutiendis, elaborandis, liquoribus nostris assimilandis, & in vasa deportandis inserviunt. Nequaquam etenim illæ nos homines efficiunt; nequaquam illud ens rationis particeps, cui omnia fecit Deus, quod singulis terrestribus præfecit, quod denique sui simile, cognitionis scilicet & judicii capax formavit, illæ constituunt; sed quasi alienæ illi reparando & fovendo destinatæ fuerunt. Quàm autem mirum est consideranti quâ prudentiâ partes hisce functionibus peragendis aptissimas nobis dederit natura, quâve sapientiâ ex ipso penu nostro quæcumque ad harum exercitium necessaria erant extrahere noverit. Alimentorum digestio quid est aliud nisi eorumdem elaboratio quâ extrahantur succi, ita attenuentur ut minimis vasis infundi queant? Artes autem nostræ, quascumque invenire potuissimus, ad id semper rudiores fuerint. Alimenta coquimus, corrigimus, condimentis præparamus, duriora molliimus, fermentatione non ad principiorum alterationem, sed tantum ad partium, motu intus suscepto, divisionem provectâ, plurima facilius dissolvenda reddimus. Sed quàm differunt hæ omnes præparationes artificiales à naturalibus. Et in quo discrimine non versaretur hominum vita, si tam crassi vasis inderentur succi? Fidei itaque nostræ horum elaborationem noluit committere benignitas ipsius. Partes effecit iis recipiendis, retinendis, præparandis aptas: & cum, quascumque alterationes, continuo agitati passuri, formasve induturi essent liquores nostri, per sapientiam infinitam, & summam intelligentiam nosceret; qui utiles qui verò inutiles fierent distinxit; his vias ad exitum fecit, illos retinuit, ductibusque ad loca destinationis perduxit. Hanc itaque sapientiam miremur quæ sanguinem nostrum dum perpetuo ejus circuitu vitæ nostræ fomitem & causam efficit, naturam ejus liquorum omnium ad istius vitæ sustentaculum requisitorum fon-

tem & originem nobis præbuit. Satis autem non erat alimentis recipiendis locum accommodasse, motibus partium quæ in ea perpetuò agerent, exposuisse, humores ad illorum solutionem dedisse; viam illis stravit per longissimum canalem quo permixta, ulterius trita, diluta, tandem osculis quæ succum ebiberent, offerrentur: & ne quid utilis cum fecibus deperdendum remaneret, viam scabrosam ac difficilem effecit, quò diutius retenta, diutius etiam vasorum absorbentium orificiis præsentia remanerent.

Nullò etenim modo illæ intestinorum plicæ, Valvulæ improprie dictæ, Chylo versùs anum dirigendo inservire possunt: istud & structuræ & rationi adversatur.

I I.

NORUNT omnes intestina dici canalem longissimum à Pylo, vel etiam à ore, ad anum usque protensum. Plurimis membranæ aliis supra alias stratis conficitur, quæ sibi invicem annectuntur ope substantiæ cellularis quam plurimi inter membranas quoque annumerarunt. Una à peritonæo venit, altera musculosa est, & fibris circularibus ac longitudinalibus constat. De his satis utpote ad quæstionem nostram non pertinentibus. Tertia autem quam rugosam, villosam dixere, omnium interior est, & cum cæteris longior sit, ut tamen iis contineatur, in plures rugas internè attollitur.

Totus canalus in duas partes primò distinguitur. Prior intestina tenuia habet, altera crassa. Ambæ autem in tres alias adhuc subdividuntur. In tenuibus sunt duodenum quod à Pylo incipiens, dein versùs vertebra fertur, quò curvaturam quamdam efficit, cibis remorandis destinata, ut actionem bilis & succi Pancreatici huc affluentium patiantur. In illo autem tractu intestini duodeni pauca & parva observantur valvulæ. Dein ex illo loco emergit, & dat ortum jejuno quod plurimis & elatioribus valvulis instructum in varias abit circumvolutiones ab ullo vix determinandas. Sequitur postea ileum quod omni ferè modo jejuno simile ab eo vix distinguitur, nisi quia non tam frequentes, nec tam elatas valvulas habeat. Inferitur illud modo quo postea dicetur, in intestinum quod dicitur cæcum, & crassorum initium est. Hæc autem à tenuibus longè differunt tum situ tum valvularum formâ. In regione Lumbari dextrâ, vel etiam Iliacâ, initio factò, ascendunt versùs Hepar sub quo curvantur, & ad regionem Hypochondriacam dextram directione sumptâ, alteram efficiunt curvaturam; descendunt versùs inferiora, & in figuram litteræ S contorta sub vesicâ urinariâ in masculis, sub utero in fœminis transeunt, ac tandem in anum definunt. Valvulas in intestinis tenuibus à solâ membranâ interiore effici diximus; in his à singulis formantur hoc modo. Tria ligamenta valida sub membranâ à Peritonæo ducta reperiuntur subjectæ membranæ applicata; ita ut cum intestinis breviora sint, in plures & frequentes plicas corrugentur intestinorum membranæ, ligamentorum longitudini se accommodaturæ. Versùs extrema autem intestina, sensim imminutæ valvulæ, in extremo planè deficiunt; ita ut ad anum, nonnisi quædam plicæ longitudinales reperiuntur.

I I I.

ILLÆ igitur valvulæ toto intestinorum tractu reperiundæ nihil aliud sunt quàm rugæ & plicæ soliûs membranæ interioris in tenuibus, omnium in crassis. Non omninò transversales sunt, sed à plano quod axem intestinorum perpendiculariter secaret, parumper deflectunt nec à totâ circumferentiâ cavitatis oritur unaquæque Valvula. Sed tertiam circiter partem occupat una, dein alia occurrit rarè versùs finem vicinæ incipiens, ita ut in omnium dispositione nullus constanter observetur ordo.

Si intestini portio quædam juxta longitudinem aperta aquâ immergatur; Valvulæ aquâ agitæ quodammodo fluitare observantur. Sed cum aquâ graviores sint, semper collabuntur, neutro affectato sensu ad hoc vel illud extremum intestini, utpote:

in utrumque flexiles. Quin si collapsæ in unam partem, in aliam rejiciantur, eodem modo ac pari facilitate hunc motum obsequuntur. Ex his igitur patet valvulas Chylo prementi semper obtemperaturas esse quocumque sensu nitatur; nec magis motui ipsius versùs pylorum obstaturas quam contrario versùs anum. Malè ergo neque ullà de causà à quibusdam spectatæ fuerunt tanquam potentia chylò versùs anum dirigendo infervientes.

Fortasse autem contendunt valvulas in omnem sensum minimè flexiles esse, nos errare, se animadvertissè facilè in partem ano respondentem deprimi, nequaquam in contrariam: sicque necessariò chylo ex pyloro veniente adaperiendas esse, contrario modo nitente occludendas; quod confirmabunt Analogià ex valvulà coli desumptà: præterea malè à nobis asseri nullum in earum situ ordinem servari, se instar spirarum positas esse multoties observasse. De quibus omnibus non disputabimus, sed ad amphitheatrum Anatomicum provocabimus.

I V.

SE D quid opus? Cùm iis benigniùs agere volumus. Concedemus & spirales esse neque in omnem sensum flexiles, sed tantummodo versùs partem ano respondentem. Videant quàm benevolos, quàm faciles nos experiantur. Habemus igitur valvulas intestinorum spirales, & in unum sensum duras. Primò quæro ab illis quid exinde sperent? Num quod spirales erunt, chylum ascendendo, id est, versùs pylorum progrediendo inter spiras non adrepturum esse, æquè ac descendendo? Spiræ Cochleæ inter spiras recipientis, sive descendat Cochlea sive ascendat, nonne pariter non serpunt? Quid igitur spiræ intestinorum, licet adessent, ad dirigendum chylum facerent, qui materia est fluida, proindè faciliùs adhuc cessura quàm solida? Præterea nonne valvulæ intestinorum non intersectæ sunt? Quod jam in harum structuræ expositione observavimus, in quâ tertiam circiter circumferentiæ partem occupare diximus. Nonne per harum interstitia chylus effugeret si versùs pylorum propelleretur? Et illæ valvulæ satis ne elatæ sunt, ut assurgentes cavitatem intestinorum occludant? Quomodo etenim materiæ fluidæ cursum intercipere poterunt? Cùm quantumvis attollantur remanebit tamen spatium ab iis nunquam occludendum; præcipuè si spirales supponantur, quippe quæ tunc nunquam sibi occurrent, quod saltem melius fieri posset, si transversales essent, modò sat altitudinis haberent.

V.

ABSURDUM est igitur existimare valvulas quæ cavitatem intestinorum nunquam occludere possunt, quæ ubique intersectæ sunt, quæ spirales suppositæ nunquam sibi occurruræ sunt, posse tamen materiæ fluidæ progressionem versùs unam partem determinare, versùs alteram præpedire. Quin naturâ hâc structurâ harum usum nobis ostendit, quippe quas ita disposuerit, ut chylum remorari, nunquam sistere valerent.

Sed nos angit præclara illa analogia ex valvulâ *Tulpii* petita. Hæc, inquiunt, numquid non ad determinandam fœcûm progressionem? Numquid si transitum ex tenuibus in crassâ intestina sinit, regressum ex crassis in tenuia non præpedit? Natura hujus usu & cæterarum usum determinavit; mirumque est istud à longo tempore ab anatomicis non excogitatum fuisse.

Magna fane & summæ gravitatis comparatio, & quæ vel difficiliorum assensum cogere debet! Quam ut examinemus priùs exponenda erit hujus valvulæ structura. Quando ileum pervenit ad intestina crassâ, fingatis ipsius extremitatem complanari, ita ut apertura jam non rotunda sit sed elongata, habebitis à loco quo intestinum figuram rotundam amittit usque ad extremum duas semi-lunulas. Deïn fingatur intestini crassi membranas intra ipsius cavitatem adigi; erit plica interna cujus duo latera duas quoque semi-lunulas efficient. Tunc in hanc-

ce rugam aptetur extremitas ilei complanata : duæ superficies semi-lunares unius alterius paribus superficiebus applicentur , & ope substantiæ cellularis hæreant. Sicque erit valvula coli quæ in cavitatem hujus intestini hiat , ex duabus semi-lunaribus valvulis formata appuisa materiæ ab ileo venientium intra colum cedentibus , nîsu autem earumdem contrario ad aperturam ilei applicandis , & concursu suo eam occludentibus. Quam structuram à nobis gratis effingi ne quis arbitretur , addemus facile demonstrari , si scalpello leviter secetur ex utrâque ilei parte substantia cellularis quæ , ut diximus , duas semi-lunares superficies utriusque intestini simul annectit. Tunc enim observatur duas valvulas sensim imminutas demum evanescere : cum intestinis scilicet confunduntur ut pote iis continuæ.

Nunc quæro ex adversariis quid simile hanc inter & intestinorum rugas habeant ? Ubi in toto intestinorum tractu concursus duarum valvularum semi-lunarium quæ cavitatem elatæ occludant ? Nisi forte propter analogiam existimare debeamus non necesse esse totam intestinorum cavitatem occludi ut materiæ fluidæ præcaveatur retrogressus , chylum fluidum non posse repelli per spatium quod semper adaptum est , in quo non majorem ad redeundum quam ad eundem offensurus est resistantiam. Omnibus locis quo natura valvulas apposuit ab iis totam cavitatem occludi cernimus ; sunt initio arteriarum , sunt in venis , sunt in vasis lymphaticis : at in his omnibus ex pluribus conficiuntur quæ concurrentes totum vas occludunt. Eodem modo se habet valvula *Tulpii* ; minime vero cæteræ intestinorum.

Quanam igitur fiduciâ nobis affirmant has ob analogiam Chylo si versus pylorum propelleretur viam præpedituras ? Et quo enthousiasmo rapti mirantur quod cæteri rem structuræ & omni rationi adversam non viderint , nempe materiæ fluidam per adaptam viam , licet propelleretur , non transituram esse ? Nobis potius veritatem omni ratione fundatam concedant , & ad pristinam disciplinam recepti nobiscum concludant.

Non ergo à valvulis intestinorum Chymi progressionis determinatio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

*M. Josephus Exuperius Bertin ,
supremi Valachiæ & Molda-
viæ principis Medicus Pri-
marius.*

M. Gedeon de Rabours.

*M. Ludovicus Joannes le Thieul-
lier , Regis Consiliarius in
majori Consilio , & in ma-
gnâ Regiæ domûs & Franciæ
præfecturâ Medicus ordinari-
us.*

*M. Joannes-Ludovicus Baude
de Lacloy , rei herbariæ Pro-
fessor designatus.*

*M. Laurentius Ferret , Chirur-
giæ Gallico Idiomate Profes-
sor designatus.*

*M. Nicolaus le Roi de Saint-
Aignan.*

M. Carolus Dionis.

M. Joannes Midy.

M. David Vasse.

Proponerebat Parisiis , **DIONYSIUS PONCHON** , Rhodumensis , Salu-
berrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus ,

A. R. S. H. 1742. à sextâ ad meridiem.